

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus Fejérmegyei Napló a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására Fejérmegyei Napló cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter L., Weisz H. és Krausz V. tözsdejében.

Ébredünk-e igazán?

Irtá: Spectator.

II.

Sokat gondolkoztunk a felsorolt félszavak okai felett s nem találtuk azt másban, mint hagyományos nemtörődömségünkben, gyávaságunkban, tétlenségünkben, kath. öntudatunk teljes hiányában.

Avagy nem gyávaságunk-e az oka annak, hogy egy-egy kis kaliberű vidéki újság jönnek látja figyelmeztetni bennünket, hogy tartózkodjunk a politikától, mert könnyen holmi franciaországi vagy portugalliai kongregációs törvényt kaphatunk a nyakunk közé? Kérdezzük: hol volt akkor a magyar politizáló papság, mikor a 90-es évek egyházpolitikai törvényei egyházunk jogain az első rést ütötték. A ki az időben a kath. pápák közül politizált, mind a liberalis párt szekerét tolta, ellenzéktről, néppártól az időben még szó sem esett, s mégis sárba rántották szentségeinket, a talmuddal egy sorba állították Krisztus Evangeliumát, törvénybe iktatták a vallási anarchiát. Ennek is a papság politizálása volt az oka? Fenyegettek kongregációs törvényekkel, szekularizációval, az eddiginél is szigorubb kancczel paragrafusokkal bennünket? Csak rajta, ezek bennünket politikai köteleseink teljesítésé-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Barnum önéletrajzából.

Fordította: Domokos Elek.

Egy napon Filadelfia utcáin bolyongtam. Utközben szemembe ötlött valami komédiaféle alkalmatosság. Előtte csodálatos alakokat ábrázoló képek hirdették, mit lehet látni odabent. Az egyikben öt lábú borjú, a másikon összenőtt ikrek, a harmadikon valami óriási állat, egy másikon pedig egy vén szerencsénynek képébe tűnt a járókelő szemébe. Az ajtó fölébe nagy, vörös betűkkel volt odapingálva:

ITT LÁTHATÓ

A SZÁZÉVES SZERECSENASSZONY.

Világéletemben irigyeltem azt az embert, aki ilyen ritkaság-muzeummal keresi a kenyerét. Ez a legbölcsebb ember a világon. Nem dolgozik semmit s a közönség kíváncsiságára építve, türelmesen várja, hogy a sült galamb a szájába repüljön.

Kíváncsiságból beléptem a muzeumba. Egy kiaszott vén embertől, aki az ajtóban előbbem akadt, kérdezősködni kezdtem:

Mi látnivaló van itt?

— Bizony már nagyon kevés maradt meg a régiekből.

— Az öt lábú borjú?

— Éhen vészett.

— Az ikrek?

— Meghaltak szegények.

— A hippopotámus?

— Az sincs már itt.

— Akkor hát mi a csodát lehet itt látni?

Csak a százszentendős szerencsényasszonyt.

De ez is kevés embert csal be a muzeumba. A világ — tette hozzá a vén ember fanyar mosoly-

tól el nem riasztanak, mert tudjuk mi azt, hogy ha ezen beigért támadtatásunk, további üldöztetésünk még egyáltalán megakadályozható, az csak egy elvszilárd, bátor és tetteres keresztény ellenzék alakítása és megerősítése által lehetséges. Minket nem tántorít el, nem tart vissza a bátor szókimondástól, a politikai tevékenységtől a »heczszkápán«, »papocskán« s ehhez hasonló gúnyos titulus, mi sem tudjuk, hogy e frázisok micsoda műhelyekben készülnek s éppen ezért dicsőségnek találjuk e czimeket, melyek gyalázatunkra, kisebbitésünkre lettek kitalálva.

Szinte elcsépelet frázissá lett már a »si vis pacem, para bellum« elve, s mi katolikusok, papok és világiak egyaránt, azt hisszük, hogy a hindu kigyószelindító szerepére vagyunk hivatva, hogy lágy tilinkóhangokkal csillapitgassuk a liberális kigyó haragját? Hisz hosszú harmincz esztendő óta egyebet sem tettünk, mint e szomorú mesterséget üztük; mikor a ravasz hulló hozzánk simult, azt gondoltuk, hozzánk szelidítettük s mikor a legbarátságosabbnak látszott, akkor mart meg igazán. Nem tudjuk, hogy azokat a kigyófogakat kell először kitördelni, hogy a szelidítés sikerüljön? Igen, ehhez pedig erő, munka kell és nem furulyaszó!

Igaz, hogy ezért el lehetünk minden ékes titulusra készülvé, melyet a liberalizmus a gyenge-

lyal — szivesebben gyönyörködnek valami tizenhatosztendős fehérszemélyben.

Odaléptem ezután a százszentendős szerencsényasszonyhoz.

Egy kereveten valóságos egyiptomi mumiát pillantottam meg. Keze lába mozdulatlan, mint a holt emberé. Újjain tiz centiméteres körmök. Fogat keresve sem lehetett volna tatálni a szájában. Ez a néger asszony minden látszat ellenére eleven volt mégis. Kérdéseimre mogorván válaszolt s formátlan szájából úgy hangzottak a szavak, mintha a sírból beszélt volna valaki. Az egész arca egy ránc volt s szeméinek helyén csak két mély üreg látszott, habár nem volt vak.

A neve? Heith Anna. Született Virginiában, az anabaptisták már-már kipusztult szektájából. Hány éves? Erre a kérdésre nem tudott feleleltetni adni a vénség. Az impresszárió azonban közbeszólt ekkor:

— Elég vén arra, hogy akár dajkája lehetett volna Washington tábornoknak.

Ez a megjegyzés, mely csak úgy odavetve szaladt ki az impresszárió száján, megalapította szerencsémét. Egy pillanat alatt világosság gyult agyamban. »Ezt a vén asszonyt megveszem. Ő lesz a dicsőséges Washington tábornok dajkája.« Ez a gondolat villant meg eszemben.

Nem is haboztam egy pillanattal sem s engedve a lelkemben hangzó titkos szózatnak, nyomban megkötöttem az egyezséget az impresszárióval. Örömmel távoztam azután, zsebemben az adásvételi szerződéssel.

Ötszáz dollár volt az ára a vén szerencsényasszonynak. Ezt az összeget még nem tudtam letenni a szerződés megkötése alkalmával, de biztosítottam az impresszáriót, hogy mielőbb eleget teszek ebbeli kötelezettségemnek, akkor aztán magammal viszem jövődő szerencsém megalapítóját.

lelkek megfélemlítésére, a becsületes, önrzetes munka legnyúlására kitalált, de ez ne aggasszon bennünket. Mind olyan fegyverek ezek, melyek már rég elkoptak a hosszas használatban.

Mai nap még mindig szokás nálunk félni a felekezeti gyűlölség, a vallási türelmetlenség vádjától. Jól vesszük, félünk tőle, hisz c-unya dolog felbarátunkat, hűfittársunkat vallása miatt gyűlölni és támadni. De e félelmünk legyen okos és ne gyermekes, ha rágalom e vád, mint velünk szemben ezer éget közül kilenczszázkilenczvenkilenczben bizonyára az, úgy vessük meg azt, s ne hagyjuk általa magunkat kitűzött célunktól eltántorítani.

Nem fejtegetjük bővebben e kérdést, aki akarja, érts meg. De engedessék meg nekünk itt egy kis lapszemle.

A katolikusok sok ezrei által olvasott s még több ezrei által helytelenül jó, tisztességes, komoly keresztény organumnak tartott B. H. egyik minapi számát nézegettük. A »Biblia« hangzatos és sokat ígérő címe alatt egy tárczát olvastunk, mely azzal kezdte, hogy az angol protestans nép mily vallásos és még sem fanatikus, még sem türelmetlen más vallásfelekezettekkel szemben (Teszem azt, mint pl. a ?). Igaz ugyan, (ugyomond) hogy ez nem volt mindig így, mint a katolikusokat mélyen sértő

Pénzem nem volt; abból a négy dollárból, amit Bethelből magammal vittem New-Yorkba, tizedrésze sem telt volna ki a vételárnak. Ahhoz a kis járadékhoz, amit jobb időkben feleségem javára biztosítottam, nem lehetett hozzányulnom. Végre sok lótas-futás után akadtam egy jó emberre, aki kölcsön adott nekem ötszáz dollárt, melylyel azután rohantam is nyomban az impresszárióhoz.

Rövid idő múlva elváz New-Yorkot elárasztottam Juli néni arcképével és életrajzi adataival. Éjjel transzparentek hirdették, hogy a Nimbloteremben nemsokára látható lesz:

• Juli néni,

A nagy Washington tábornok szoptató-dajkája. Százhatvanegy esztendő.

Az újságok érdekesnél érdekesebb híreket közöltek a természetekről a csodájáról.

A Herald, a Sun, a Times és a többi újság ilyenformán adta elő az esetet:

Aki legyőzte a halált.

Eleven Washington-ereklye.

A szoptató-dajkák özanyja.

• A Nimbloteremben olyan természeti csoda látható, melyhez hasonlót még álmban sem látott senki. Egy néger asszonyról van szó, ki már betöltötte százhatvanegyedik esztendejét s azzal dicsekedhetik, hogy ő szoptatta a dicsőséges Washington tábornokot, hazánk atyját.

Heith Julianna a neve ennek a tiszteletreméltó matróznak, ki egyébként arról is nevezetes, hogy talán utolsó maradéka a anabaptisták szektájának. A látogatók kíváncsiságára szivesen elénekli a régi szekta már-már elfeledett zoltárait.

(Született a Potomak folyó partján s Virginiában és Connecticutban töltötte életének nagyobb részét. Száz esztendőnél hosszabb ideig szolgált a Bowling-családnál, mint rabszolganő.)

Mai lapunk 4 oldal.

koronázási eskü is mutatja. (ezt persze még nem lehet letagadni), de máris ennek is meg vannak a napjai számlálva, stb. stb. A bibliai — folytatja tovább — még az utcákon is magyarázzák, sokszor merész hangon, melyekben élénk támadásban részesül a kath. egyház magyarázata (lám a türelem!), de nincs rá eset, hogy a gyakran zajos gyűlések botránnyal végződjenek. A rendőrségnek soha sem akad dolga.

Ilyen formán a tárca. Tendenciája világos. A tanulság érthető. Szerencsétlensége a nevezett lapnak, hogy a tárczát és híreket nem egy ember írja, mert ha így volna, nem jelent volna meg a hirrovatban ugyanazon napon a jelen esetben kellemetlen tudósítás arról, hogy az új londoni anglikán püspök beiktatása alkalmával a templomban a vallási türelemben túltengő angol protestánsok óriási botránnyal és veszekedést inscenizáltak csak azért, mert az új püspök a katolikus szertartásokkal szimpatizáló párthoz látszik hajolni.

Ha így áll a dolog, mire való volt azt a tárczát azoknak a nagyhangú frázisokkal közölni? Alattó nota akart ez lenni a mi számunkra? Ne kicsinyeljünk egy tárczát, »gutta cavat lapidem.«

Hát hiszen szép, de meglehetősen hálátlan feladat az angol protestantizmus vallási türelemességét bizonyítani. A Morus Tamás és Fischer János kiontott vértől az utolsó irlandi kívándorló kicsordult könyecskéjéig 300 év minden keserve és borzalma, szenvedése és jalkiáltása kiméletlenül dörög író és nem író ember fülébe: *Urain ne hazudjunk!*

Budapesten jelenik meg egy 48-as irányú, köznépnek szánt, képes napi lap, melyben néha neves emberek is vezércikkeznek.

Egy nagy embernek aránytalanul kicsiny fia tette szová itt a trónörökös legutóbbi önértékelését, irván többek között a következőket: »Saját családjának történelme inthette volna őt arra, hogy ne zavarja össze a vallást a

Rendkívüli életkorához semmi kétség nem fér. Igazolják ezt gazdájának megmaradt régi írásai. A közönség egyébiránt láthatja a Nimboteremben az eredeti adásvételi szerződést is, melyet maga Washington Ágost, a dicsőséges tábornok édes atyja írt, a mikor tudott a szerencsény rabszolgánon.«

Képzeltető, hogy az e fajta közlemények olvasása után milyen tömegesen tódultak az emberek a Nimlo-terembe.

A sikerhez nagyban hozzájárult egy James Syman nevű rendkívül ügyes ember is, akit magyarázóul szerződtettek. Ügyvédember volt s jól tudott beszélni a közönség nyelvében. Ő fogadta a látogatókat a Nimlo-teremben s kifogyhatatlan szóbőséggel mesélte el nekik Juli néni érdekes élettörténetét, közben megmutatta az adásvételi szerződést is, mely szerint 1827. február 5-én Washington Ágoston, Westmorland grófságban, Virginiában ezennel eladja Atwood Erzsébetnek Heith Julianna ötvennégyesztendő szerencsény rabszolgánót és pedig öröktulajdonul harmincz font sterlingért, mely fizetendő virginiai értékben. Atwood Erzsébet szomszédja és közeli rokona volt Washington Ágostonnak.

— Ime, ezt a szerencsény asszonyt érte az a nagy megüsteltetés, hogy szoptatta a s felnevelte Amerika legnagyobb hősét! — Naponta százszor meg százszor ismételte ezt a bőbeszédű fiskális.

Elmondotta azt is, hogy Juli néni a Bowling-család egyik tagja fedezte fel valamelyik kávéültetvényen.

— E fölfedezésével hálára kötelezte egész Amerikát! tette hozzá a meghatottság hangján.

A közönség érdeklődése napról-napra növekedett. A kételkedésről szó sem volt, hiszen Juli néni élőszóval mondotta el a kíváncsiaknak egész élettörténetét — természetesen jó előre megintottuk a mondókájára. Az újságok, napnap után újabb híreket közöltek Juli néniről. Akkortájtban nem is volt nála népszerűbb halandó

klerikálizmussal, mert azt ő sem hiheti a huszadik században, hogy Istennek kedves volt az, hogy a katolicizmus nevében ösei sok millió embert megöltek és hogy ugyanazt az Isten imádó protestánsokat a fegyveres erővel vették el a templomokat sok ezrével. Ugyan-ugyan tisztelt pártvezér ur, soha sem hallott ön még Kalvin János, Erzsébet angol királynő, Gusztáv Adolf s a kassai vértanukat megölető Alvinczy Péter s mások viselt dolgairól? Vagy azért beszélünk ezerszámra elrabolt templomokról, mivel a protestánsok által világszerte bemeszelt freskók nem tudnak kiáltani. Igen, ha beszélni tudnának megszűnnek sok embernek, hogy — nem illik lóditani! Rövid tanulság: a nagy emberek aránytalanul kis fiai hazafiság és szivattyúk mellett történelmi hazugságokban is utaznak.

Arról, hogy a főudvarmesteri lap nap-nap után támadja a katolikus egyház püspökeit, szentségeit, szertartásait, önfeláldozó szerzetesnőit s összes intézményeit, mondjuk, ezzel nem akarunk hosszasabban foglalkozni. Csak annyit jegyezzünk meg, hogy ha keresztény irányú, vagy plane katolikus lapokban valamennyit összevéve csak századrésze támadás történnék bármely vallásfelekezeti intézményei ellen, már rég a tenger fenekére süllyesztettek volna bennünket középkori türelmetlenségünkkel egyetemben. Igaz, hogy nekünk is kiégne a szemünk a szegyéntől, ha kath. lap részéről ilyen dolgot tapasztalnánk.

UJDONSÁGOK.

— **Buzaszentelés.** A székesegyházból évenként szent Márk evangélista napján a vetések megáldására a városához közel fekvő szántóföldekre vezetni szokott körmenet — ez évben a buzavetések nagy távolsága miatt — a szeminárium templomba tért be. Nagyszámu hívők jelenlétében a buzaszentelést s az ünnepi szent misét Mayer Károly apátkanonok székesegyházi

széles a hazában. A yankeek valóságos nemzeti kötelességnek tartották az eleven Washington-ereikre dicsőítését. A Herald című újság a többi közt ezt írta egy alkalommal:

Az özvív 6ta nem volt példa hasonló hosszu életre. Éva anyánk, aki a patriárkák korában élt, életkorát illetőleg nem hagyott az utókorra semmi hiteles adatot. Alkalmasint már ő benne is megvolt a húzóóvás ettől a kényes kérdéstől, akár a mai nőkben. De ime, Juli néni még ebben is tultesz egész nemén! Százhatvanegy esztendő ő — s van hozzá bátorsága, hogy ezt habozás nélkül megvaljja.

Juli néni, mint általan a szerencsény asszonyok, szenvedélyes dohányos volt s a pipa egész nap nem került ki a szájából. A dohánytözsdek természetesen kaptak az alkalmon, hogy a már unalmassá vált török basa helyett cztgáblájukra ráfestessék a pipázók ósanját.

Mikor New-Yorkban már minden ember látta Juli nénit, indultam vele Amerika nagyobb városaiba. A dollár természetesen mindenütt záporosó módjára hullott markomba.

1836. január havában elköltözött Juli néni az élők sorából. Bethelben halt meg az öcsémnél, ki a holttestet nagy titokban New-Yorkba szállította az én lakosomra. Néhány nap mulva a következő közlemény jelent meg a Sun című újságban:

Leleplezett család. Juli néni meghalt s holttestét alaposan megvizsgálták az orvosok. Kiténtek, hogy Amerika lakosságát paratlan módon szedte rá a vakmerő impresszárió. Washington állítólagos szoptató-dajkája ugyanis hetvenöt — nyolcvan tavasz virágát szagathatta csak.

Még az nap sürgönyöztem Lymannek, hogy rohanjon Gordon Bennethez, a New-York Herald szerkesztőjéhez s czáfolassa meg a Sun híret. Másnap reggel a következő czáfolat jelent meg a New-York Herald-ban:

főesperes végezte. Szent mise alatt a Ferencz József-nőnevelő-intézet növendékei áhítatot gerjesztő szép énekeket adtak elő. A buzaszentelés befejeztével a körmenc, mályen a főgimnázium, főreáliskola, kereskedelmi iskola, a nőnevelő-intézet és belvárosi fiúiskola növendékei a tanári kar vezetése mellett testületileg vettek részt, háladársra a székesegyházba tért vissza.

Bibornoki kalap átadása Skrbensky Leo prágai herceggéreknek és Puzyna János dr. krakói herceggéppöknek tegnap tette fejére ő Felsége a bibornoki kalapot a budai királyi palotában. Skrbensky herceggérek számára a bibornoki kalapot a pápa megbízása szerint Rómából dr. Zichy Gyula gróf pápai t. kamarás hozta, a ki a mint halljuk, el is fogja kísérni a kitüntetettet Prágába. Ő Felsége tegnap délelőtt hosszas magánkihallgatáson fogadta dr. Zichy Gyula grófot, s élénken tudakozódott a gróf körülményei, egyházmegyéje iránt, nagy jószággal emlékezett meg boldogemlékü püspökünkről, dr. Steiner Fülöp-ről is, a ki nagy kegyben volt a király előtt. A mint értesülünk, a gróf megjelenése a legkellémesebb benyomást keltette a Felségnél, a min senki sem csodálkozik, a ki az ő szerény, kedves, megnyerő modorát ismeri.

— **Vármegyei közgyűlés.** A vármegye törvényhatósági bizottsága május hó 6-án rendes közgyűlést tart, melyen egyéb ügyeken kívül tárgyalás alá kerül az 1900. évről készített alispáni jelentés, továbbá az állandó választmányi előterjesztése a vármegye 1900. évi házipénztári zárszámadásának felülvizsgálata tárgyában.

— **A Szent György kórház ünnepe.** A kórház védőszentének, Szent-Györgynek évforduló napját fényes ünnepséggel ülték meg a közkórházban. A csinosan díszített kápolnában Károly János nagyprépost, káptalani helynök papisegéd-léttel ünnepi misét mondott, melyen az ápoló testvérek a kórház személyzetével s az üdülő betegekkel együtt megjelentek. Szent mise után a káptalani helynök szent beszédet tartott, melynek tárgya a nagy nap jelentősége volt.

A legújabb kacsá. A Sun-nah Juli néni-re vonatkozó tegnapi közleménye az első betűlő az utolsóig valótlán. Ennek bizonyosságul nem kell egyebet megemlítenünk, csak azt, hogy Juli néni nem halt meg. Connecticutban él s éppen most kaptunk kedvező híreket egészségi állapotáról. Az a holttest, a melyet a new-yorki kórházban megvizsgáltak, nem a Juli néni volt, hanem Mr. Clarke harlemi földbirtokos egyik szerencsény szolgálójáé, ki nyolcvan esztendő korában halt meg.

A Sun-t azonban nem lehetett letorkolni könnyű szerrel. Másnap megerősítette a híret s hevesen rátámadt a New-York Herald-ra. Ebből azután olyan mérges vita támadt a két hatalmas újság között, a melyre meg a legöregebb újságolvasók sem emlékeznek.

Gordon Bennet végre megtudta, hogy csakugyan a Sun-nak volt igaza s mérgebben alaposan megverte Lyman New-York egyik népes utcáján. A furfangos fiskális azonban nem szaladt a bíróhoz, hanem a legbarátságosabb módon azt az ajánlatot tette Gordon Bennetnek, hogy a sokat hányt-vetett ügyben ir még egy utolsó cikket, mely végét fogja szakítani a vitának. A szerkesztő elfogadta az ajánlatot s másnap hosszu cikk jelent meg a New-York Herald-ban s egész Amerika meglepéssel olvashatta, hogy Juli néni csakugyan szoptatós dajkája volt a yankehaza dicsőséges atyjának. Számokkal, nevekkel ugy tele volt tömve ez a cikk, hogy szinigazságnak látszott minden sora.

A Sun hiába közölte ezután bunkós czáfolatait, senki sem hallgatott rá. A yankeek a hazafias kegyelet megértését látták mindabban, a mi Juli néni ellen íródott. A Sun végre is beadta derekát, külfönbem mind elpártoltak volna az előfizetői.

Washington szoptatós dajkája ötszáz dollárral került s tizenegyzet dollárt kérestem vele.

Tejszövetkezetek. A szövetségi élet örvedetesen fellendül megyénkben, napról napra hirtül adják egy-egy szövetkezet megalakulását. Isztiméren tegnap tartott meg az alakuló ülés a megalakított tejszövetkezet elnöke *Angeli András* földbírtokos, igazgatói pedig *Stolcz Károly* bérlő és id. *Reichardt Mátyás* lettek. Megemlítjük e helyen, hogy a nádasd-ladányi tejszövetkezet már e héten, a polgári pedig a közel jövőben megkezdí működését. Ugyaníly irányban ma tartott Abán az alakuló ülés, vasárnap pedig Pátkán fog megtartani. Örömmel konstatáljuk, hogy gazdáink belátják a tömörülés gazdasági előnyeit s iparkodnak egymást támogatva kedvezőbb piacczal értékesíteni termeléseiket. Csak előre!

Lauschmann József Közéletünk egyik jeles, önzetlen és szerény, de buzgó harczosa dől ki sorainkból. A könyörtelen halál váratlanul lepte meg a beteggy körül könnyezőket s mindenkit meglepett a lélekharang bucsuzsava, mely *Lauschmann József* lelkét kísérte a mindenek Alkotójához. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: A *Lauschmann* család úgy sajt, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett édes atyjuk, nagyatyjuk, testvérük és apósuk *Lauschmann József* a Székesfejérvári Takarékpénztár titkára, f. hó 24-én este 7 órakor, életének 68. évében rövid, de súlyos szenvedés és a haloklók szentségeinek ájtatos felvétele után, az Urban csendesen elszenderült. A megboldogult hült teteme f. hó 26-án d. u. fél 5 órakor fog a gyászháznál (Városi Takarékpénztár épület) a róm. kath. vallás szertartása szerint beszenteltetni s a Szent-Háromságról címzett sírkertben, a családi sírboltban nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 27-én reggel 8 órakor fog a belvárosi plebánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni. — Székesfejérvár, 1901. ápril hó 24-én.

A vaáli mandátumra hárman pályáznak: az Ugron-párti *Vajay István* plebános, volt orsz. képviselő, a Kossuth-párti *Eötvös Bálint* ügyvéd s kormánypárti programmal *Szűts Jenő* főszolgabíró. Ez utóbbi már meg is tartotta programbeszédét, a melyből a mai semita-liberális labirint ismerete híján bajos lett volna Istenadta bölcseséggel kiokumálni, hogy az tényleg Széll szerkerét tolja. A választás a központi választmány határozata szerint május hó 8-án lesz s a szavazók két bizottság előtt járulnak az urnához. Az I. szavazatszedő bizottság elnöke *Csontos Andor*, jegyzője *Lauturner Ignác*. Itt szavaznak. Vaál, Aicsuth, Bicske, Csabdi, Doboz, Felcsuth, Mány, Ó-Barok, Tabajd. A II. bizottság elnöke *Tamáty Árpád*, jegyzője *Tillmann László*. E bizottságnál Batta, Bóth, Diósd, Érd, Ettyek, Gyuró, Kuldó, K.-Szent-Péter, Martonvásár, P.-Zámor, R.-Szent-Miklós, Soóskut, Szent-László, Tárnok, Tordas. A szavazók községenként a most irt sorrendben szavaznak.

Közgyűlés a városnál. Székesfejérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 29-én d. e. 9 órakor közgyűlést tart, melynek tárgysorozatából adjuk a következőket: A belügyminisztérium leirata a hevenyfertőző betegségben levő városi betegek gyógykezelése és Peuser-féle ingatlanok megvétele tárgyában. — Városi tanács előterjesztése Vörösmarty Mihály emlékére teendő iskolai alapítvány. — A Szt. Sebestény templom helyreállítás. — a vásártér rendezése. — a lakóháza tőlkeül szolgáló ingatlanok megvétele. — a városi háza eszközrendő átalakítás. — a javaslathoz hozott hatósági zálogház. — a visszaállítandó városi állatorvosi állás — és *Vida István* önkéntesi szolgálati idejére leendő

szabadságolása tárgyában. Városi tanács előterjesztése a csendőrség büntető ügyeinek a polgári bíróság hatáskörébe leendő utalása tárgyában.

Májusi ájtatosságok a Szent Ferenczi templomban. Április hó 30-án esti 6 órakor lesz a bevezető szent beszéd, utána pedig a legmértősebb Oltári szentség kitétele mellett elmondatik a loretói litánia és végül az egész havi ájtatosságnak ünnepi imában való felajánlása a legszentebb Istenanyának. Május hó 1-től kezdve ugyanezen hó 31-ig bezárólag reggeli 8 órakor naponként csendes szentmise lesz, mely alatt az ájtatos hívek a szent olvasó fogják imádkozni a dicsőséges titkokkal; esti 6 órakor pedig vasárnap, szerdán és szombaton szent beszéd tartatik, a hét többi napjain a szent beszéd helyett az olvasó mondatik a nép által, azután litánia a legmértősebb Oltári szentség kitétele mellett, imák, áldás és ének.

Jegyzet. 1. Május hó 3-án Jézus isteni szent Szive társulatának reggeli 8 órakor tartandó ünnepi szentmise miatt, ugyszintén május hó 13., 14. és 15-én a keresztjáró körmenet miatt a májusi szentmise kivételesen reggeli 9 órakor fog megtartani. 2. Május 31-én esti 6 órakor szentbeszéd, litánia és »Te Deum.«

Műtanrendőri bejárás. Fejérmegye közgazgatási bizottsága elnöki uton a budapesti vasúti és hajózási felügyelőség véleménye alapján a Kelenföld-győri vonalnak száár-bánhidai szakaszán megépített II. vágány műtanrendőri bejárást f. hó 29-én d. e. 10 órakor eszközöli. Összejelvetei hely a szári állomás. A közg. bizottság képviselőiben *Quirini Gusztáv* műszaki tanácsos és *Deltrich Zsigmond* biz. tag fognak megjelenni. — Batta állomás műtanrendőri bejárása f. hó 30-án fog megtartani.

Zarándoklat. *Schultz Károly* esperesplebános vezetése mellett f. év augusztus hó 26-án zarándoklat indul Lourdesba, mely szeptember 9-én ér vissza. Utirány: *Odament*: Pécs-Barcs-Kanizsa - Szombathely - Sopron - Bécsujhely - Bécs-Linz-Salsburg-Innsbruck (pihenő-állomás) Landeck-Buchs-Sargans-Pfäffikon-Einsiedeln (pihenő-állomás, hies kegyhely) Luzern-Bern-Genf-Lyon (pihenő-állomás) Cette-Toulouse-Lourdes. *Visszajövetel*: Lourdes-tól Genfig vagy mint fent, Genf (pihenő-állomás) Bern-Varau-Zürich (pihenő-állomás) Sargans, innen ugyanazon uton, mint fent Pécs-ig. Résztvételi árak: Pécsről I. oszt. 490 kor., II. oszt. 375 kor., III. oszt. 216 kor. Kanizsáról I. oszt. 472 kor., II. oszt. 363 kor. III. 208 kor. Szombathelyről I. oszt. 464-50 kor., 351 kor., III. oszt. 200 kor. Sopronból I. oszt. 451 kor., II. oszt. 342-50 kor., III. oszt. 194 kor. Ezen árakba be van tudva: 1. az utazási jegy ára. 2. 8 napi ellátás: Innsbruckban, Einsiedelnben, Lyonban, Genfben, Zürichben 1—1 nap, Lódesban 3 nap. 3. A kocsi a vasúti állomástól a szállodáig és viszont. Jelentkezni lehet 1901. július 15-ig a zarándoklat vezetőjénél *Schultz Károly* esperesplebánosnál Német-Márokon (Baranya m.) Ugyanott részletes illusztrált programot is lehet kapni.

Betűréses lopás. Folyó hó 22-én éjjel *Anjedszky Adolf* főreáliskolai tanár Budai-úti préházában hivatalban vendégek jártak. A préház ajtajának závarzatát leütötték s hasonlóképen igyekeztek bejutni a lakó-helyiségbe is, ez azonban nem sikerült. Hogy mégse legyen teljesen eredménytelen a működéjük, összeszedtek a konyhában néhány vas-edényt s aztán a nélkül, hogy borkóstolót tartottak volna, bucsut vettek a kapuféltől.

A vásár. Többször szóvá tettük már, hogy vásár alkalmával a rendőrség magatartását sehogys sem helyeselhetjük. Nem a jóindulatot, nem is a helyes törekvést vonjuk kétségbe, sőt az ügybuzgóság sem kifogásolható, de még mindig van a rendőrségnél oly intézkedés, a mely épen rendőri szempontból esik kifogás alá. A rendőrbiztosok ugyanis épen vásárkor nem éneik hivatásuknak. Egyik a központban napos szolgálatot tart, a többi pedig a járat kiadásnál van elfoglalva, noha dolgot ha nem is tisztán rendőri tén, rendészeti szempontból mindenestre találhatnának. Egyet említnék csak. Bárki bármely vásáron konstatálhatja, hogy a karszalagos rendőrkisegítők estére már nem a legjőzöndebb állapotban vannak. Orhelyüket egy-egy áldomásivásárral »elhaladják,« akkor aztán a kocsi-

forgalommal mit sem törődnek. Ezeknek az ellenőrzése tehát hiányzik, de meg is látszik. Általában a tévkenység ellenőrzését az ily egyszerű gondoldolközás embereknel erkölcsi szempontból oly fontosnak tartjuk, hogy az sehogys sem mellőzhető. A csendőrség portyázó szolgálatát, bár ebben sokan az autonomikus jogok részbeni feladását látják, helyeseljük. A vásári állatforgalom nem volt kedvező, felhajtott: bika 58 (47), tehén 1122 (674), üsző 478 (318), ökör 741 (392), tinó 603 (462), borjú 336 (336), sertés és malac 290 (200), juh és bárány 8 (8), b és csikó 3477 (1760). A zárjelben levő számok a vásár folyamán felhajtott állatok közül eladottakat jelzi.

Temetés. Általános részvét mellett helyezett sirjába má d. u. 3 órakor néhai *Szálka Kristófnét*, városunk köztisztviselőben állott matronáját, Már 2 óra után nagy néptömeg hullámozott a Nádor-utcai gyászház előtt s midőn *Greussperger István* apátkanonok fényes papiségdellettel megjelent a koporsónál s felhangzott a »Circumdederunt me...« melábusz dallama, a szemekben felcsillamló könny jelezte az általánosan érzett néma fájdalomat. A nagy pompával lefolyt temetés ügyes rendezése Pfinn »Concordia« temetkezési rállalat érdeme.

Aggintézési szemle. Az aggintézési bizottság *K. Horváth István* plebános elnökkel mellett az aggintézetben szemlélt tartott s ez alkalommal 8 agg elbocsátott, 4 koldustól pedig a koldulási jegy bevonatott. Természetes, hogy ez nem azt jelenti, hogy tovább nem is koldulhatnak, mert hisz ezt nehéz is volna ily csekély létszámú rendőrséggel meggátolni.

Déli vasut 1901. év május hó 1-én a budapest-csáktornyai vonalon Máriatelep állomás és Balaton-Berény megállóhely között fekvő 95. sz. órházal »Balaton-Keresztur fűrdő« elnevezésű személyforgalom közvetítésére szolgáló megállóhely nyitattik meg, melynél a naponta közlekedő 205., 209., 206. és 210. sz. személyvonatok, a június 1-től szeptember 15-ig naponta közlekedő 211. és 212. sz. személyvonatok, végül a július 1-től augusztus 31-ig terjedő időszakban vasár- és ünnepponokon közlekedő 213. és 214. sz. személyvonatok az utasok fel és kiszállása céljából »feltételelesen« meg fognak állni. A fentemlített vonatoknak nevezett megállóhelyről való indulási ideje az 1901. május hó 1-től érvényes menetrend hirdetményben már bennfoglalattik. Ezen megállóhelyen menetjegyek nem adatnak ki, ugy szintén podgyász, expresszárú és kutyák nem vétetnek fel, hanem az illetékeket utánfizetéknek (pótlék nélkül) a kalauzok szedik be. »Balaton-Keresztur fűrdő« megállóhelyre az 1901. év május 1-től érvényes kedvezményes »Balatonvati fűrdő«-évdíj szabás szintén kiterjesztetik.

Házi szarka. *Lencz Ferenc* steinbrucki születésű, 26 éves mindenes *Toma Károly* Széchenyi-utcai vendéglőst boldogította hű szolgálataival, mig nem f. hó 22-én gazdája hült helyét találta. A gazda azonban nem annyira a mindenes sajnálja, mint inkább három titkábját s egyéb ruhaneműit, a melyek mintegy 60 korona értékben Lenczcel együtt eltűntek. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem összeszedte még Hamsik János és Sedlacsik Márton miszkárolók ruháit is s így alaposan felöltözve hagyta el szolgálataidóját, a kinek csak most jutott eszébe belenézni a szolgálókönyvébe s arra a meggyőződésre jutott, hogy a könyv valószínűleg lopott, mert a személyleírás épen nem illik Lenczre. Természetes, hogy a rendőrség lesz oka, ha a tolvaj nem kerül meg?! Nagyon üdvös volna, ha a gazdák a cselédkönyveket jobban megnéznék s kétely esetén a rendőrség közbenjöttével konstatálnák a személyazonosságot.

Közvetlen nyilváníítás. Fogadják mindazon jó barátok, ismerősök, kik felejtethen Laczikánk elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánították, a temetésen megjelentek vagy a ravatalra koszorút helyeztek s ez által fájdalomunk nyilváníását. Székesfejérvár, 1901. április 25. *König Antal*.

Egy jó karban levő, nyolcz lóerejű Glejton és Shuttleworth-gőzgép cselécsére ajánlitatik, csetleg meg is vehető. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

— Két számár — meg két legény. Egy jóképi parasztember látogatott be hozzánk. D. községből jött valami ügyes-bajos dologban.

— Van-e valami újság otthon? — kérdezte tőle.

— Van! — feleli a paraszt. — A főszolgabíró elcsapta a község kanászáét.

Ez elég nevezetes újság, — szólunk. — Hát aztán miért csapta el?

— Mert nem volt neki két számara.

— Hogy-hogy? Kérdezzük tovább.

— Nagy sora van annak, tekintetes Uram — mondja a paraszt.

— Csak mondja el — biztatjuk.

— Hát úgy áll a dolog — meséli aztán, — hogy nálunk a kanász nemcsak a falkát őrzi, hanem a gulyát is. Vegyes nálunk a jószág, tessék tudni. Az ilyen állapotra rendeli az új törvény (a mezőrendésről szóló), hogy a vegyes kanász két szamarat köteles tartani, a ki rendbe fogja a jószágot. Mert tessék tudni, egy számár rendben tartja a falkát, egy meg a gulyát. Mivel pedig a mi kanásznak két ilyen törvényes számara nem volt, azért hát elcsapta a főszolgabíró a törvény rendelkezése szerint.

— No, nincs tovább?

— De bizony tovább van, — folytatja emberünk. A kanász megfelelkezte az elcsapást a viczispánhoz. Elmondta a főlebbező folyamodványában, hogy azért nem tart szamarat, mert van neki két felnőtt fia, az is rendben tartja a jószágot úgy, mint a számár. De hiába okoskodott, a viczispán megerősítette a főbíró határozatát. A törvény a rend fenntartására szamarat rendel, ennélfogva számárnak kell lenni, hogy rend legyen. S a két legény meg két számár közt mégis csak van valami különbség, ha nem is éppen sok.

— Megszalasztott betörő Bauer József Kórház-utcai vendéglőjének egyik lakatlan szobájába a múlt éjjel 1 óra tájban az utca felől az ablakon át behatoltak. A szoba közepe táján lehetett a tettes, midőn a cipője nyikorogni kezdett s nyomban rá halható volt Bauerné szava is. A különben elég ügyes tettes ennek hallatára nyaka közé szedte a lábait s az ablakon át elmenekült. Bauer egy darabig szaladt utána az Ősz-utca-felé, de eredménytelenül. A betörés módzatai arra engednek következtetni, hogy a tettes ugyanaz, a ki Hérics péknél próbált szerencsét a közelmúltban.

— Falusi csendélet. Szabad-Battyány laskinkint megyénk egyik leghíresebb községe lesz. Mindig történik ott valami, a miről a falu népe beszélgethet néhány napig. Legutóbb f. hó 22-én este Szombati István ottani legényember betért a Hoffmann-féle vendéglőbe, ott egy darabig borozgatott s midőn távoztakor az ajtón kilépett, régi haragosai, Lengyel József és Kovács Sándor egy husánggal úgy vágták fejbe, hogy menten elájult. Rátérdeltek ekkor s tovább ütötték, mig nem az arramenők végtetvették az embertelen munkának. Lengyel nagy legény a községben, mert ebben a hónapban ez a harmadik verekedése.

— Tűz a vidéken. Nyéki levelezőnk írja, hogy ott f. hó 22-én a Grünfeld testvérek tulajdonát képező ház udvarán tűz ütött ki eddig ismeretlen okból. A deszkából épített nagy faskamrában csaptak fel a pusztító lángok s mielőtt

az oltáshoz fogtak volna, már hamuvá égett a kamra a benne összerakott fával együtt. A tűz továbbterjedését meggátolták. A kár, mely mintegy 300 koronára rug, biztosítás folytán megtérül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Sz. Imre Egyet. Budapest Hálás köszönet, nemsokára levél meg.

D. J. Helyben. A Sz. H. fürmedvénye nem rendített meg bennünket, inkább neveltünk rajta. Mert hiszen neveléses is az, ha valaki tragikusan fog fel valamit és ádáz elkeseredéssel epébe mártja tollát olyan dolog miatt, a melyen mindenki csak kaczagott. Különbösen is annyiszor gorombáskodott már az öreg bácsi, hogy a gorombaság ele eltompult és senki komolyan nem veszi. Végül még egyet: Valaki azt a kérdést kockáztatta meg a Barnum czirkuszban, hogy: hát a Székesfehérvári Hirlapot miért nem állították ki, hiszen annak több bámuloja akadna, mint a tünyelőnek, meg a gyógyselelítőnek, meg annak, a ki lábával ír gyengéd emléksorokat azoknak, a kik szerény egyénisége és írásai iránt érdeklődnek. Barnum ur becsánatot kért, hogy itt még nem t-hetett eleget az érdeklődő óhajának, de biztosította, hogy Magyarország egyéb városában mjndenesetre fog próbát tenni, már meg is rendelt egy fél évfolyamot leginomabb disznóbirben s nagyban számít a búsas jövedelemre.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

A helyben megjelenő »Friss Ujság« ápril 24-iki számának hirrovatában »Márczius 15-ike ellenségei« czim alatt egy közleményt hozott, melyben azt állítja, hogy márczius 15-ikén Tamási Sándor, Guttmann Emil, Deutsch Ármin és Mandl Emil betűszedők által Horváth Mihály vendéglőjében rendezett bankettnek mi ellenségei lettünk volna.

A »Friss Ujság« ezen állítását mi alulirottak mint alaptalan koholmányt ezennel visszautasítjuk és tudomására adjuk, hogy a lefolyt bankettnek nem is fentjelzettek hanem esakis mi voltunk kezdeményezői és rendezői.

A nyiltt levél pedig onnan eredt, hogy a nevezettek és mi közöttünk teljes megállapodás történt arra nézve, hogy a helyi lapoknak a bankettéről egyáltalán referátát nem adunk, de ők ennek daczára szavukat szegték és a »Székesfehérvári Hirlap«-ban azt közzétették.

Béla Lajos,	Kasó Antal,
Sztupa István,	Krammer Nándor.
Kovács Adolf,	Kohn Lajos,
Ványi Gyula,	Lóvinger Jenő,
	Kiss István.

*E rovathban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Félgkihordás megkezdése.

Előjegyeztetni lehet:

Lichtneckert József

fűszerkereskedésében.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(CHICAGOI ARATÓGÉPGYÁR)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép, Fűkaszalógép, Közörlökészülék, „Daisy“ marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kéveköti fonalgártmányai.

Ne vásároljon, mig gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!

Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J STILLMAN igazgató. Képviselelőnk: NEY MÖR, Székesfejérvár. Budapest V., Váci-ut 30.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,

„MILLENNIUM“

legújabb szerkezetű

fűkaszaló, marokrakó, és kéveköti aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Nyomatott Számmer Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfejérvárott.